

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 145/13
V Lucemburku dne 7. listopadu 2013

Rozsudky ve věcech C-199/12, C-200/12, C-201/12
X, Y, Z v. Minister voor Immigratie en Asiel

Homosexuální žadatelé o azyl mohou tvořit určitou společenskou vrstvu, v jejímž případě může docházet k pronásledování z důvodu sexuální orientace

Trest odnětí svobody, kterým se trestá homosexuální jednání, může v tomto kontextu sám o sobě představovat akt pronásledování, pokud je v zemi původu skutečně ukládán

Podle evropské směrnice¹, jež odkazuje na ustanovení Ženevské úmluvy², se státní příslušník třetí země, který se v důsledku oprávněných obav před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým „společenským vrstvám“ nebo i zastávání určitých politických názorů nachází mimo zemi své státní příslušnosti a je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu dotyčné země, může dovolávat postavení uprchlíka. Pronásledování musí být v tomto kontextu svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv.

X je státním příslušníkem Sierry Leone, Y je státním příslušníkem Ugandy a Z je státním příslušníkem Senegalu. Všechny tyto osoby usilují o získání postavení uprchlíka v Nizozemsku a tvrdí, že mají oprávněné obavy před pronásledováním v zemi původu z důvodu své sexuální orientace. Homosexuální jednání je totiž v těchto třech zemích trestné a může vést k těžkým trestům od vysokých pokut až k doživotnímu odnětí svobody v některých případech.

Nizozemská Raad van State (Státní rada, Nizozemsko), které byly tyto tři věci v posledním stupni předloženy, se obrátila na Soudní dvůr s otázkami týkajícími se posouzení žádostí o přiznání postavení uprchlíka podle ustanovení dané směrnice. Tento vnitrostátní soud se Soudního dvora táže, zda státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou homosexuálové, mohou být považováni za „určitou společenskou vrstvu“ ve smyslu uvedené směrnice. Dále si tento soud přeje vědět, jak mají vnitrostátní orgány posuzovat, co v tomto kontextu představuje akt pronásledování ve vztahu k homosexuálním aktivitám, a zda trestnost těchto aktivit v zemi původu žadatele, která může vést k trestu odnětí svobody, představuje pronásledování.

Soudní dvůr v dnešním rozsudku především konstatuje, že je nesporné, že sexuální orientace osoby představuje charakteristiku, která je natolik zásadní pro její identitu, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla. V tomto ohledu Soudní dvůr připouští, že existence trestní právní úpravy, která se vztahuje specificky na homosexuály, umožňuje konstatovat, že tyto osoby tvoří skupinu, kterou okolní společnost vnímá jako odlišnou.

Nicméně k tomu, aby porušení základních práv představovalo pronásledování ve smyslu Ženevské úmluvy, musí dosahovat určité míry závažnosti. Každé porušení základních práv homosexuálního žadatele o azyl tedy nemusí nutně dosahovat této míry závažnosti. V této souvislosti nelze pouhou existenci právní úpravy trestající homosexuální jednání považovat za zásah, jenž je natolik

¹ Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, s. 12; Zvl. vyd. 19/07, s. 96).

² Úmluva o právním postavení uprchlíků, která byla podepsána dne 28. července 1951 v Ženevě, Sbíрка smluv Organizace spojených národů, sv. 189, s. 150, č. 2545 (1954), vstoupila v platnost dne 22. dubna 1954. K úmluvě byl připojen Protokol týkající se právního postavení uprchlíků, který byl uzavřen v New Yorku dne 31. ledna 1967 a vstoupil v platnost dne 4. října 1967.

závažný, že musí vést k závěru, že představuje pronásledování ve smyslu dané směrnice. Naopak trest odnětí svobody, kterým se trestá homosexuální jednání, může sám o sobě představovat akt pronásledování, pokud je skutečně ukládán.

Za těchto podmínek, pokud se žadatel o azyl dovolává toho, že v zemi jeho původu existuje právní úprava trestající homosexuální jednání, je na vnitrostátních orgánech, aby zkoumaly všechny významné skutečnosti týkající se této země původu, včetně jejích právních předpisů a způsobu jejich uplatňování. V rámci tohoto zkoumání uvedeným orgánům zejména přísluší určit, zda je v zemi původu žadatele trest odnětí svobody v praxi ukládán.

Na otázku, zda lze rozumně očekávat, že žadatel o azyl bude v zemi původu skrývat svou homosexualitu nebo že si bude při projevu sexuální orientace počínat se zdrženlivostí, aby se vyhnul pronásledování, Soudní dvůr odpovídá záporně. Konstatuje, že žádat příslušníky společenské vrstvy sdílející stejnou sexuální orientaci, aby tuto orientaci skrývali, je v rozporu se samotným uznáním charakteristiky, která je natolik zásadní pro identitu, že dané osoby nemají být nuceny, aby se jí zřekly. Podle Soudního dvora tedy nelze očekávat, že žadatel o azyl bude v zemi původu skrývat svou homosexualitu, aby se vyhnul pronásledování.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106